

Njarnjasi oživjeli Grad

FOTO: IONČI PLAZIŠA/PHANZA.MED

Piše: Bruno Lucić

Davno je jedan aforističar, očigledno iznerviran, opalio rečeničnu pljusk književnicima: "Molimo domaće pisce da do daljnega ne pišu. Nismo još ni ovo pročitali." Prisjećajući se prošlogodišnje generalne probe i ceremonije otvaranja Dubrovačkih ljetnih igara, festivalska inačica te rečenice vjerojatno bi dobila sljedeće cinično ruho: "Molimo domaće redatelje da do daljnega ne režiraju otvaranje Igara, nismo još ni lanjsko probavili".

Kritika festivalskoj publici

U usporedbi s prošlogodišnjim, ovogodišnje otvaranje djeluje poput riže na želudac. Nježno, blagotvorno i (vrlo!) lako probavljivo! Uzgred rečeno: tko bi rekao, ali otvorene su 69. Dubrovačke ljetne igre! Ovo je napomena za sve izgubljene u ovoj nogometnoj oluji niskih stra-

sti. Napredak cijele zemlje utjelovljuje ansambl od 11 mladića koji nabijaju krpenjaču vjerojatno sašivenu u nekoj interaktivnoj dječjoj radionici u Pakistanu, Indiji ili Kini za 42 centa (po komadu).

Važno je i da "povijest" ispisuju muškarci, a žene nek' stoje sa strane - stanje svijesti iz srednjeg paleolitika još je u trendu, kao i bijele starke. Zato se predsjednica Republike sve više dokazuje kao izvanredna Zabivakina pomoćnica za poluinovativne navijačke prakse, a Mischa Misky zajedno je s Pierom Carlom Oriziom te Zagrebačkom filharmonijom zbog nogometne predstave "Gospoda Vatreni" izbačen je iz Grada na Lokrum. Utočište su svi oni, poput preživjelih prognana

nika na Mediteranu proteklih godina, morali pronaći na majušnom otoku gdje nikome ne smetaju, a najmanje navijačima.

Tijekom govora dubrovačkog gradonačelnika Mata Frankovića čulo se urlikanje navijača, tako je i Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji postalo dio ceremonijala. A gradonačelnik se kasnije uključio u ceremoniju čitajući prijevod kneževog govora s latinskog na hrvatski. Inače, scenarij i režiju otvaranja poptisuje Saša Božić, koreografinja je bila Petra Hrašćanec, kostimografinja Doris Kristić, a inspicijentica Virginija Bolfek. Glumica Nataša Dangubić bila je apsolutna zvijezda večeri. Njezin tekst oštrica je kojom je prekinuta vrpca te otvorena novoure-

dena butiga od kritika. Ironično napominjući kako ni slučajno nije "kontra" bilo čega, ismijala je iskričljive sociološke pojave vezane uz Dubrovnik, Dubrovkinje i Dubrovčane, a nije ostala dužna ni festivalskoj publici. To se naročito odnosi na one koji praćenje programa Igara koriste kao površnu samopromociju. Danas je to drugačije, danas uz samopromociju ide

i vrlo dobar do odličan domjenak nakon premijere. Dangubić se iskazala i tijekom generalne probe. Nije samo držala most između gledališta i "pozornice", ona je u svakom trenutku bila sposobna pronaći adekvatan odgovor na sve zahtjeve publike. Pa i kad je publika tražila vraćanje čuvene "koze" iz predstave "Marin Držić - Viktorija od neprijatelja", to je i dobila.

Inače, ovogodišnja generalna proba bila je u znaku "uskrsnuća" dubrovačke publike. Dok je atmosfera lani imala komemorativne obrise, ove godine su gledatelji dobacivali originalne i manje originalne komentare, provocirali, zviždali, pljeskali, negodovali... Živnuli su kao da ih je napisao Vivaldi!

nastavak na 26. stranici

Otvaranje 69. Igara nije bilo najbolje ikada viđeno, ali svakako nije bilo kao lanjsko, ovisno o respiratorima

Pjesma "Ulicama moga grada" rasplesala je Dubrovčane

nastavak s 25. stranice

Pokraj prodornih i glasnih apela, članovi građanske inicijative "Srd je naš" priredili su iznenađenje tijekom generalne probe te raširili dva transparenta s porukama "Sloboda se na Srdu brani" te "Pošto sloboda župane?". Nastavilo se to scenskom diverzijom jer su dvije članice maskirane majicama inicijative prostor ispred Orlanda poplavile lopticama za golf. Bivšoj dubrovačkoj gradonačelnici Dubravki Šuici poručeno je da ih skupi! "Srdevci" su tako generalnu probu Igara iskoristili kao priopćenje za svoje političke ciljeve. Isto se tako dalo zaključiti kako su u vremenima nogometa ostali vjerni golfu.

Druga zvijezda i generalne i otvaranja, bio je bez sumnje Luciano Luči Capurso sa svojom izvedbom "La musica di notte". Još se jedna pjesma Dubrovačkih trubadura našla na repertoaru, a riječ je o "Ulicama moga grada" i to uz ples brojnih mladića i djevojaka kojima se na otvorenju pridružio i dio publike. Zora Brajević, kao još jedna predstavica građana, ostala je nekako i nažalost u sjeni događanja. I Kruno Šarić, koji je recitirao Himnu slobodi, nije dobio previše prostora.

Luciano Luči Capurso bio je zvijezda večeri

Izmira Brautović i Nika Lasić imale su beznačajnu ulogu pratnje, a Nikša Butijer kao "konavoski" knez morao je pretrpjeti salve humorističnih dosjetki na svoj račun.

Skromno, kratko i razigrano

Otvaranje Dubrovačkih ljetnih igara po svojoj je strukturi scenska lazanja. Ide red glazbe, red plesa, red glume, red glazbe, red plesa i tako dalje... Zašto baš lazanje? Pa ako hrana najviše privlači kulturnjake zašto se onda ne poslužiti gastronomskim metaforama kako bi kulturnjaci više čitali, a manje jeli?! Svakako, u takvoj su strukturi okviri zada-

ni, inovacije se mogu uvesti u recepturi tj. "u punjenju" i u odabiru redosljeda, a važno je samo potpuno ne promašiti, pa slikovito rečeno, vegetarijancima ne podastrijeti lazanje s mesom! Inače, iskakanje iz tih okvira samo dovodi do bespočetnog sakaćenja konačnog učinka. Jedino su, kao posebnost, članice Ženske klape FA Lindo bile odmah ispred Luže.

Inače se ovogodišnje Otvaranje ne može podičiti naročitim brojem slojeva, skoro pa da je i skromno, a zasigurno je kratko. Razigrano je, ima i plesa, a glazba je ove godine (zasluženo!) dobila više prostora u kon-

ceptu. Pohvalno je što se žanrovski isprepliće i dodatno pruža podlogu tekstu. Red glazbe i red glume takoreći u simbiozi. Što se tiče pjevača, tu bi u budućnosti više mogla sudjelovati djeca kao ove godine Dječji zbor WDR-a iz Dortmunda. Valja spomenuti i ostale sudionike ceremonije, a to su: Zagrebačka filharmonija, Akademski zbor Pro Musica iz Mostara, Dubrovački komorni zbor, Mješoviti zbor Libertas i Folkorni ansambl Lindo, a podrška Festivalnom dramskom ansamblu bili su studenti glume i plesa Aka-

demije dramske umjetnosti u Zagrebu.

Sviranje teme iz "Igre prijestolja" još je jedan dobar osvrt na ulogu Dubrovnik kao "Kraljevog Grudobrana", a i možebitni strani knez na otvaranju - Jon Snow - nije prošao nespomenut. Iako se nisu našli na kvizu kod Tarika Filipovića, oblikovatelji ceremonije iskoristili su Joker. Taj se Joker zove "Marin Držić - Viktorija od neprijatelja" i Ozren Grabarić.

Lani je također jedan dio predstave umetnut u Otvaranje. Grabarić je bez daljnijega genijalan glumac koji se trudi iz petnih žila, ali malo je splasnu-

la cijela euforija oko "Viktorije od neprijatelja" kao što će za otprilike dva tjedna splasnuti i Vatreći. Ta ponovna upotreba, reciklaža lanjske uspješnice mogla se preskočiti. Također, opet su se mogle čuti znamenite, ali isto tako sto puta "prožvakane" Držićeve rečenice. S obzirom da se ova festivalska sezona hvali trima premijernim naslovima, žalosno je što se Otvaranje nakitilo starom i prošlosezonskom slavom. Moglo se iz dramskog menija izdvojiti nešto efektno, a tako bi se publici pružilo nešto novo i osvje-

žavajuće, a ne déjà vu déjà vu. Otvaranje 69. Igara nije bilo najbolje ikada viđeno, ali svakako nije bilo kao lanjsko, ovisno o respiratorima.

Publika je na generalnoj negodovala na spomen nove festivalske vlasti tj. kreativnog vodstva, ostalo je nejasno je li publika čula samo "vlast" ili je protest zaista bio usmjeren protiv novog kreativnog vodstva kojemu je ovo inače bio prvi pravi ispit. Ako se sagleda sudjelovanje publike na generalnoj probi, onda se ispunila najava kako Otvaranje ne čine samo umjetnici, nego i građani. No, izvaditi posudu s populizmom iz područja postao je ritual XXI. stoljeća, pa zašto ne i u Igrama. Jasno je da bez građana nema Igara jer svi su "veliki" umjetnici pred publikom "mali", a bez publike beznačajni. Naravno, ima i umjetnika koji žive u paralelnom svemiru zvanom "samo JA", ali to je već područje parapsihologije.

Nego, pitanje je tko će u budućnosti pratiti Igre i time se, između ostalog, baviti ova festivalska sezona. Time će se trebati intenzivno baviti narednih godina i sezona. I opet napomena na kraju: održava se najveći međunarodni, nacionalni i dubrovački festival. Da, Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji.

Izvršna "moderatorica" Nataša Dangubić

FOTO: ZELINO TUDMEVIĆ